

IZVEŠTAJ: Kontrola kvaliteta vazduha na teritoriji Grada Vranja u februaru 2015.god.

12.03.2015

Kontrola kvaliteta vazduha na teritoriji Grada Vranja vrši se na dva merna mesta. Jedno merno mesto se nalazi u Zavodu za javno zdravlje Vranje u Vranju u blizini centra grada, a drugo merno mesto je u krugu Osnovne škole "Svetozar Marković" u Vranju. Pri izboru mernih mesta vodilo se računa o rasporedu i vrsti izvora zagađivanja, gustine naseljenosti, specifičnosti terena i meteoroloških uslova. U februaru 2015.god. na mernom mestu u ZZJZ Vranje vršilo se sistematsko dnevno merenje emisije osnovnih zagađujućih materija SO₂, CO, kao i NO₂, dok se navedena merenja nisu radila na mernom mestu u O.Š. "Marković" u Vranju zato što je aparat za uzorkovanje vazduha odnet na servisiranje i etaloniranje. Na oba merna mesta rađena je analiza aerosedimenta u mesečnim uzorcima padavina gde se određuju i ukupne taložne materije. Procena zagađenosti vazduha, odnosno granične vrednosti, tolerantne vrednosti, maksimalno dozvoljene vrednosti emisije za pojedine parametre aerozagađivanja baziraju se na važećim zakonskim propisima (Zakonu o zaštiti vazduha Sl. Glasnik R.S. 36/09, Uredbi o uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha Sl.Glasnik R.S. br.11/10, i Uredbi o izmenama i dopunama Uredbe o uslovima za monitoring i zahtevima kvaliteta vazduha Sl.Glasnik R.S. br.75/2010 i 63/2013).

Izvori zagađivanja vazduha su procesi sagorevanja fosilnih goriva u individualnim kućnim ložištima, kotlarnicama, procesi u industrijskim postrojenjima, izduvni gasovi saobraćajnih vozila i dr. U zimskim mesecima kada je sezona zagađivanja dolazi do povećanih koncentracija zagađujućih materija. Tome doprinose i meteorološki uslovi: niska temperatura, povećana vlažnost i povećani atmosferski pritisak. Svaka od zagađujućih materija ima specifičan mehanizam delovanja na zdravlje ljudi. Najčešće dolazi do nadražaja respiratornih puteva, otežanog disanja, kašljanja, osetljiva stezanja u grudima, suzenja očiju, pojačane sekrecije iz nosa. U vreme kada je povećana koncentracija ovih materija, osobe sa respiratornim i plućnim oboljenjima, starije osobe, trudnice i deca treba da izbegavaju bilo kakvu aktivnost na otvorenom. Ostali deo stanovništva bi trebalo da izbegava produženu i napornu fizičku aktivnost na otvorenom prostoru.

REZULTATI ISPITIVANJA Sumpor dioksid U februaru 2015.god. izvršeno je 28 dnevnih merenja SO₂ na mernom mestu u ZZJZ u Vranju. Dnevna merenja SO₂ na mernom mestu u O.Š. "Marković" u Vranju nisu rađena jer je aparat za uzorkovanje vazduha odnet na servisiranje i etaloniranje. U februaru 2015.god. nije bilo vrednosti koncentracija SO₂ preko granične vrednosti emisije za jedan dan, kao ni preko tolerantne vrednosti emisije za jedan dan na mernom mestu u ZZJZ Vranje. Granična vrednost, kao i tolerantna vrednost emisije za SO₂ za jedan dan iznosi 125 µg/m³/dan. U februaru 2015. god. izvršeno je 28 dnevnih merenja CO na mernom mestu u ZZJZ u Vranju. Dnevna merenja CO na mernom mestu u O.Š. "Marković" u Vranju nisu rađena jer je aparat za uzorkovanje vazduha odnet na servisiranje i etaloniranje. U februaru 2015.god. na mernom mestu u ZZJZ Vranje nije bilo dana sa koncentracijama CO preko maksimalno dozvoljene vrednosti emisije za jedan dan. Maksimalno dozvoljena vrednost emisije za CO za jedan dan iznosi 50 µg/m³/dan.

Azot dioksid U februaru 2015.god. izvršeno je 28 dnevnih merenja azotovih oksida na mernom mestu u ZZJZ u Vranju. Dnevna merenja azotovih oksida na mernom mestu u O.Š. "Marković" u Vranju nisu rađena jer je aparat za uzorkovanje vazduha odnet na servisiranje i etaloniranje. U februaru 2015.god. na mernom mestu u ZZJZ u Vranju nije bilo vrednosti koncentracija NO₂ preko granične vrednosti emisije za jedan dan, kao ni preko tolerantne vrednosti emisije za jedan dan, Granična vrednost emisije za azot dioksid za jedan dan iznosi 85 µg/m³/dan, a tolerantna 125 µg/m³/dan. Aerosediment U februaru 2015.god. analiza aerosedimenta u mesečnim uzorcima padavina rađena je na mernim mestima u ZZJZ Vranje i O.Š. "Marković" u Vranju. Mesečne vrednosti ukupnih taložnih materija u februaru 2015.god., na ovim mernim mestima, bile su ispod maksimalno dozvoljene vrednosti za jedan mesec.

Maksimalno dozvoljena vrednost za ukupne taložne materije na mesečnom nivou iznosi 450 mg/m²/dan. Tabela sa rezultatima merenja Dr Nevenka Stanjković Lekar spec.higijene i toksikologije